

Suvestinė redakcija nuo 2011-08-01 iki 2012-02-29

Nutarimas paskelbtas: Žin. 2010, Nr. [53-2613](#), i. k. 1101100NUTA00000511

Nauja redakcija nuo 2011-08-01:

Nr. [873](#), 2011-07-13, Žin. 2011, Nr. 92-4374 (2011-07-20), i. k. 1111100NUTA00000873

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ
N U T A R I M A S
DĖL INSTITUCIJŲ ATLIEKAMŲ PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ OPTIMIZAVIMO**

2010 m. gegužės 4 d. Nr. 511
Vilnius

Įgyvendindama Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2008 m. gruodžio 9 d. nutarimu Nr. XI-52 (Žin., 2008, Nr. [146-5870](#)), ketvirtos dalies I skyriaus „Valstybės valdymo pertvarka“ 1 punktą, IV skyriaus „Kova su korupcija“ 47 punktą, šio skyriaus skirsnio „Korupcijos motyvų mažinimas: dereglamentavimo ir debiurokratizavimo politikos priemonės“ 48 punktą, X skyriaus „Verslas, inovacijos, investicijos“ 278 punktą, šio skyriaus skirsnio „Smulkusis ir vidutinis verslas“ 303 punktą, siekdama optimizuoti priežiūros funkcijų atlikimą valstybėje, užtikrinti Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (Žin., 1999, Nr. [60-1945](#); 2006, Nr. 77-2975; 2010, Nr. [81-4228](#)) ketvirtojo skirsnio nuostatų įgyvendinimą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti pridedamus:

1.1. Institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo gairių aprašą (toliau – Aprašas);

1.2. Ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių viešojo administravimo subjektų (toliau – priežiūros institucijos) priskyrimo priežiūros grupėms sąrašą.

2. Sudaryti šią Institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo ekspertų komisiją (toliau – ekspertų komisija):

Ūkio ministerijos atstovas (ekspertų komisijos vadovas);

Teisingumo ministerijos atstovas (ekspertų komisijos pavaduotojas);

Ministro Pirmininko tarnybos atstovas;

Aplinkos apsaugos agentūros atstovas;

Valstybinės darbo inspekcijos atstovas;

Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos atstovas;

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos atstovas;

Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos atstovas;

Valstybinės ne maisto produktų inspekcijos prie Ūkio ministerijos atstovas;

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos atstovas;

Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos atstovas;

Valstybinės visuomenės sveikatos priežiūros tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos atstovas;

Lietuvos pramonininkų konfederacijos atstovas.

3. Nustatyti, kad personalinę ekspertų komisijos sudėtį tvirtina Ministras Pirmininkas.

4. Pavesti:

4.1. Ministrui Pirmininkui – iki 2011 m. rugpjūčio 20 d. patvirtinti personalinę ekspertų komisijos sudėtį;

4.2. ekspertų komisijai atlikti šias funkcijas:

4.2.1. rengti metodinę medžiagą, gaires ir rekomendacijas, susijusias su priežiūros funkcijų optimizavimu, tarp jų – metodinę medžiagą, gaires ir rekomendacijas dėl rizikos vertinimo sistemų įdiegimo, baigtinių tikrinamų aspektų sąrašų (klausimynų) sudarymo, bendro konsultavimo telefonu, ūkio subjektų apklausų atlikimo, priežiūros institucijų vertinimo kriterijų;

4.2.2. teikti šio nutarimo 4.2.1 punkte nurodytą metodinę medžiagą, gaires, rekomendacijas, taip pat pasiūlymus dėl priežiūros funkcijų optimizavimo teisingumo ministrui ir ūkio ministrui;

4.2.3. inicijuoti ir įgyvendinti priežiūros institucijų ir (ar) priežiūros grupių institucijų vadovų komitetų keitimosi gerąja priežiūros funkcijų atlikimo ir optimizavimo praktika priemonės;

4.3. teisingumo ministrui ir ūkio ministrui:

4.3.1. formuluoti konkrečias užduotis ekspertų komisijai ir kontroliuoti, kaip jos įgyvendinamos;

4.3.2. koordinuoti institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo procesą, Aprašo nuostatų įgyvendinimą;

4.3.3. teikti nurodymus ir (ar) rekomendacijas priežiūros institucijoms, priežiūros grupių institucijų vadovų komitetams dėl priežiūros funkcijų atlikimo ir optimizavimo standartų, gerosios priežiūros praktikos įgyvendinimo;

4.3.4. analizuoti institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo eigą ir rezultatus, nustatyti tobulintinus aspektus, apibendrinti gerąją priežiūros institucijų ir ūkio subjektų santykių patirtį, pasitelkiant ekspertų komisiją, prireikus – kitų ekspertų, mokslininkų, kitų institucijų atstovų;

4.3.5. pranešti Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir Ministrui Pirmininkui apie priežiūros funkcijų optimizavimo eigą ir rezultatus, teikti pasiūlymus ir rekomendacijas dėl priežiūros funkcijų optimizavimo priemonių ir jų įgyvendinimo.

5. Pavesti (Lietuvos Respublikos Vyriausybei nepavaldiems subjektams – pasiūlyti):

5.1. šio nutarimo 1.2 punkte nurodytame sąraše esančių institucijų vadovams (ar jų įgaliotiems asmenims) – dalyvauti optimizuojant priežiūros institucijų funkcijas, vadovaujantis Aprašo nuostatomis;

5.2. šio nutarimo 1.2 punkte nurodytame sąraše esančių institucijų vadovams – paskirti institucijoje atsakingą asmenį, kurio funkcijos – užtikrinti, kad institucijoje būtų pasiektas priežiūros funkcijų optimizavimo tikslas ir uždaviniai, bendradarbiauti priežiūros funkcijų optimizavimo klausimais su kitomis institucijomis, ekspertų komisija, priežiūros funkcijų optimizavimą koordinuojančiomis ministerijomis;

5.3. ministerijoms ir kitiems subjektams – derinti su Aprašo nuostatomis rengiamas numatomo teisinio reguliavimo koncepcijas ir (ar) teisės aktų projektus, kurie susiję su priežiūros funkcijų optimizavimo įgyvendinimo reguliavimu;

5.4. šio nutarimo 2 punkte nurodytų priežiūros institucijų vadovams – paskirti institucijoje atsakingą asmenį, kurio pagrindinės funkcijos – užtikrinti, kad priežiūros institucijoje būtų pasiektas priežiūros funkcijų optimizavimo tikslas ir uždaviniai, iki 2011 m. rugpjūčio 5 d. paskirti šiuos asmenis į ekspertų komisiją ir pranešti apie tai Ministro Pirmininko tarnybai.

6. Nustatyti, kad:

6.1. priežiūros institucijų, neįtrauktų į šio nutarimo 1.2 punkte nurodytą sąrašą, vadovai (ar jų įgalioti asmenys) taip pat dalyvauja optimizuojant priežiūros funkcijas, jeigu dėl šių institucijų Lietuvos Respublikos Vyriausybė nenusprendžia kitaip;

6.2. institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo priemonės įgyvendinamos kartu su Vykdomosios valdžios sistemos sandaros tobulinimo koncepcijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. lapkričio 11 d. nutarimu Nr. 1511 (Žin., 2009, Nr. [138-6075](#)), įgyvendinimo priemonėmis, skirtomis Lietuvos Respublikos Seimui ir Respublikos Prezidentui atskaitingų įstaigų atliekamoms funkcijoms ir jų veiklos sąsajoms su

vykdomąją valdžią įvertinti, taip pat kitomis priemonėmis, susijusiomis su priežiūros institucijomis.

7. Rekomenduoti Lietuvos bankui dalyvauti optimizuojant priežiūros funkcijas Finansų rinkos priežiūros grupėje.

MINISTRĄ PIRMININKĄ PAVADUOJANTI
FINANSŲ MINISTRĖ,
PAVADUOJANTI ŪKIO MINISTRĄ

INGRIDA ŠIMONYTĖ

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 511
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2011 m. liepos 13 d. nutarimo Nr. 873
redakcija)

INSTITUCIJŲ ATLIEKAMŲ PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ OPTIMIZAVIMO GAIRIŲ APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo gairių aprašas (toliau – Aprašas) nustato institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo (toliau – priežiūros funkcijų optimizavimas) tikslą, uždavinius, principus, kuriais vadovaujantis optimizuojamos priežiūros funkcijos, priežiūros funkcijų optimizavimo dalyvių veiksmus ir priemones, skirtas priežiūros funkcijų optimizavimo uždaviniams įgyvendinti. Aprašas taip pat įtvirtina pagrindines priežiūros institucijų veiklos nuostatas.

2. Apraše vartojamos ūkio subjektų veiklos priežiūros, ūkio subjekto, ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančio viešojo administravimo subjekto (toliau – priežiūros institucija) sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme (Žin., 1999, Nr. [60-1945](#); 2006, Nr. 77-2975) (toliau – Viešojo administravimo įstatymas).

3. Priežiūros funkcijos – funkcijos, kurias atlieka priežiūros institucijos, siekdamos užtikrinti, kad būtų tinkamai laikomasi teisės aktų reikalavimų, mažinti galimų pažeidimų, kaip nustatyta Viešojo administravimo įstatymo 36¹ straipsnyje.

II. PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ OPTIMIZAVIMO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

4. Priežiūros funkcijų optimizavimo tikslas – užtikrinti, kad priežiūros funkcijos valstybėje būtų atliekamos efektyviai, koordinuotai, mažiausiomis sąnaudomis, kuo mažiau trikdančios ūkio subjektų veiklą.

5. Siekiant priežiūros funkcijų optimizavimo tikslo, keliama šie priežiūros funkcijų optimizavimo uždaviniai:

5.1. mažinti ūkio subjektams, institucijoms administracinę naštą, tenkančią atliekant priežiūros funkcijas;

5.2. efektyviai naudoti ribotus finansinius ir žmogiškuosius išteklius rizikai valdyti – rinkoms prižiūrėti ir verslui kontroliuoti;

5.3. mažinti Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų valdytojų;

5.4. mažinti korupcijos sąlygų;

5.5. užtikrinti, kad priežiūros reikalavimai būtų suprantami, lengvai ir patogiai prieinami prižiūrimiems ūkio subjektams;

5.6. siekti, kad priežiūros reguliavimo keitimas ar naujo reguliavimo įvedimas būtų prognozuojamas, viešas, koordinuojamas horizontaliai, reguliavimas įsigalioję nustatytais terminais;

5.7. keisti priežiūros institucijų misijos sampratą – labiau pabrėžti metodinės pagalbos ūkio subjektams, kad šie galėtų tinkamai laikytis teisės aktų reikalavimų, teikimo funkciją;

5.8. plėtoti priežiūros institucijų tarnybinį bendradarbiavimą.

III. PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ OPTIMIZAVIMO PRINCIPAI IR PRIEŽIŪROS INSTITUCIJŲ VEIKLOS PAGRINDINĖS NUOSTATOS

6. Priežiūros funkcijų optimizavimo tikslas ir uždaviniai įgyvendinami vadovaujantis šiais principais:

- 6.1. politikos formavimo ir jos įgyvendinimo atskyrimo;
- 6.2. skaidrumo;
- 6.3. administracinės naštos mažinimo;
- 6.4. priežiūros institucijų veiklos nepriklausomumo;
- 6.5. priežiūros funkcijų atlikimo koordinavimo;
- 6.6. efektyvaus išteklių naudojimo rizikai valdyti;
- 6.7. poveikio priemonių skyrimo ir patikrinimų funkcijų atskyrimo;
- 6.8. perteklinių ir dubliuojančių funkcijų atsisakymo;
- 6.9. aiškesnio ir geresnio reglamentavimo;

6.10. kitais principais, nustatytais Viešojo administravimo įstatymo ketvirtajame skirsnyje ir Vykdomosios valdžios sistemos sandaros tobulinimo koncepcijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. lapkričio 11 d. nutarimu Nr. 1511 (Žin., 2009, Nr. [138-6075](#)).

7. Priežiūros institucijų vadovai užtikrina, kad priežiūros funkcijos būtų atliekamos siekiant Apraše įtvirtintų priežiūros funkcijų optimizavimo tikslo ir uždavinių, vadovaujantis Aprašo 6 punkte nurodytais principais ir šiomis pagrindinėmis priežiūros institucijų veiklos nuostatomis, atsižvelgiant į Viešojo administravimo įstatyme reglamentuotas išlygas:

7.1. *Aiški priežiūros institucijos kompetencija.* Ūkio subjektų veiklos priežiūra (kontrolė) turi būti atliekama tik pagal priežiūrą ir kontrolę atliekantiems viešojo administravimo subjektams Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka suteiktus įgaliojimus ir vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymu, kitais priežiūrą ir kontrolę reglamentuojančiais įstatymais, jų įgyvendinamaisiais teisės aktais, taip pat Europos Sąjungos teisės aktų ir Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių reikalavimais. Priežiūros institucijų įgaliojimų ir kompetencijos skirtumai neturi būti kliūtis priežiūros institucijų tarnybiniam bendradarbiavimui.

7.2. *Aiškios, viešai paskelbtos patikrinimų (inspektavimo) procedūros.* Priežiūros institucijai rekomenduojama aprašyti (patvirtinti) ir viešai skelbti tikrinimo veiksmų aprašą, kuriame būtų nurodyti konkretūs inspektorių tikrinimo metu atliekami veiksmai (ką inspektorius gali daryti, ko ne).

7.3. *Baigtiniai tikrinamų aspektų sąrašai, klausimynai.* Priežiūros institucijai rekomenduojama tikrinimų metu naudoti baigtinius tikrinamų aspektų sąrašus ar klausimynus (toliau – klausimynai). Šie klausimynai skelbiami viešai ir (ar) pateikiami planuojamiems tikrinti ūkio subjektams iš anksto. Inspektorius neturi tikrinti klausimyne neįrašytų aspektų, išskyrus atvejus, kai pagal savo kompetenciją reagoja į nustatytą reikšmingą žalą ar realų pavojų asmenims, visuomenei, kitų asmenų interesams, aplinkai.

7.4. *Prioritetas – konsultacijoms ir kitai metodinei pagalbai.* Ūkio subjektų konsultavimas turi būti neatsiejama ūkio subjektų veiklos priežiūros dalis, aktyviai vykdoma ir viešinama priežiūros institucijos prioritetinė priemonė. Turi būti atsisakyta požiūrio, kad teisės aktų laikymąsi galima užtikrinti tik taikant poveikio priemones, nuobaudas. Priežiūros institucijos ištekliai turi būti perskirstyti taip, kad būtų visiškai patenkintas ūkio subjektų konsultavimosi poreikis. Ūkio subjekto kreipimasis konsultacijos negali būti pagrindas patikrinti ūkio subjekto veiklą, priešingai – kreipimasis konsultacijos vertintinas kaip ūkio subjekto rizikingumą mažinanti aplinkybė.

7.5. *Atsakomybės už klaidingą konsultavimą prisiėmimas.* Jeigu ūkio subjektas vadovaujasi priežiūros institucijos vadovo, jo įgalioto asmens ar kolegialios institucijos patvirtinta rašytine arba viešai paskelbta konsultacija, kuri vėlesne konsultacija, aukštesnio pagal pavaldumą viešojo administravimo subjekto konsultacija ar kitu individualiu

administraciniu aktu arba teismo sprendimu pripažįstama kaip neatitinkanti teisės aktų reikalavimų (klaidinga), ūkio subjektui poveikio priemonės už netinkamą teisės aktų vykdymą, kurį lėmė klaidinga konsultacija, netaikomos (išskyrus Viešojo administravimo įstatymo 36³ straipsnio 3 dalyje nurodytus atvejus).

7.6. *Vienodos konsultavimo praktikos užtikrinimas.* Priežiūros institucija turi užtikrinti, kad ūkio subjektams būtų teikiamos vienodos, neprieštaringos konsultacijos priežiūros institucijos kompetencijos klausimais. Turi būti sudarytos galimybės priežiūros institucijų interneto svetainėse skelbti ūkio subjektų paklausimus ir atsakymus į juos (dažniausiai užduodamų klausimų skiltis) ir šiems atsakymams suteikti viešai paskelbtos konsultacijos statusą. Siektina praktika būtų įdiegti vienodą konsultavimą telefonu – įrašyti pokalbius, o priežiūros institucijai priiimti atsakomybę už konsultavimą.

7.7. *Individualus išankstinio įsipareigojimo dėl teisės aktų nuostatų taikymo principo* (angl. *binding ruling*) *taikymas.* Rekomenduojama priežiūros institucijoms taikyti praktiką, kai priežiūros institucija iš anksto pritaria ūkio subjekto pateiktam paaiškinimui, kaip šis ketina laikytis tam tikrų teisės aktų reikalavimų, kurių priežiūra priskirta šios institucijos kompetencijai; tokį pritarimą išreiškusi institucija vėliau yra jo saistoma atliekant šio ūkio subjekto veiklos patikrinimus, t. y. ūkio subjektui negalėtų būti taikomos poveikio priemonės, jeigu jis laikėsi teisės aktų taip, kaip nurodė savo paaiškinime, kurį patvirtino institucija.

7.8. *Atitikties deklaracijų diegimas.* Rekomenduojama priežiūros institucijoms plačiau taikyti atitikties deklaravimo institutą: ūkio subjektams sudaromos galimybės deklaruoti savo veiklos atitiktį nustatytiems reikalavimams (užpildyti priežiūros institucijos parengtą atitikties deklaraciją), šias deklaracijas pasirašiusių ūkio subjektų priežiūra mažiausiai intensyvi.

7.9. *Priežiūros veiklos planavimas.* Priežiūros institucija turi planuoti priežiūros veiksmus, susijusius su ūkio subjektų konsultavimu, prevencinių veiksmų, skirtų užkirsti kelią galimiems teisės aktų pažeidimams, atlikimu, ūkio subjektų veiklos patikrinimais, teisės aktų nustatyta tvarka gautos informacijos apie ūkio subjektų veiklą vertinimu. Negali būti planuojamas poveikio priemonių ūkio subjektams taikymas, taip pat planavimo objektas negali būti poveikio priemonių skaičius, dydis, vertė ir panašiai.

7.10. *Patikrinimų pagrįstumas.* Ūkio subjektų veiklos patikrinimai turi būti planuojami ir atliekami vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 36⁴ straipsnyje nustatytais reikalavimais (tvarka). Patikrinimai gali būti atliekami tik tuomet, jeigu jų atlikimas pagrįstas patvirtintais ir paskelbtais priežiūros institucijos planuojamų tikrinti ūkio subjektų sąrašų sudarymo kriterijais, neplaninių patikrinimų atlikimo pagrindais, ne pagal planą tikrinamų ūkio subjektų atrankos kriterijais.

7.11. *Rizikos vertinimu paremti priežiūros veiksmai.* Priežiūros institucijų atliekama priežiūra turi būti skirta visų pirma didžiausios rizikos atvejams šalinti, taip pat užtikrinti realią ūkinės veiklos atitiktį teisės aktų reikalavimams, o ne vertinti, kaip ūkio subjektai laikosi formalių reikalavimų. Priežiūros institucijos privalo nustatyti atliekamos priežiūros prioritetus (įdiegti rizikos nustatymo sistemas), rizikos vertinimu turi būti paremti planuojamų tikrinti ūkio subjektų sąrašų sudarymo kriterijai, neplaninių patikrinimų atlikimo pagrindai, ne pagal planą tikrinamų ūkio subjektų atrankos kriterijai. Vertinant riziką, turi būti vertinama, kaip ūkio subjektas (tikrinamas objektas) laikėsi teisės aktų reikalavimų ankstesniais periodais, taip pat turi būti vertinamas ūkinės veiklos rizikingumo, pavojingumo pobūdis, žalos ar pavojaus asmenims, visuomenei, aplinkai atsiradimo tikimybė.

7.12. *Specialus pradėjusiųjų verslą, ūkinę veiklą statusas.* Pirmaisiais metais po ūkio subjekto veiklos pradžios šiam subjektui už per pirmą planinį patikrinimą nustatytus pažeidimus negali būti taikomos poveikio priemonės, susijusios su ūkio subjekto veiklos ribojimu (sustabdomos ar panaikinamos veiklos licencijos, leidimai, kitaip stabdoma veikla), o nustačius teisės aktų reikalavimų nesilaikymo, netinkamo taikymo faktą, ūkio subjektui nustatomas protingas (paprastai ne trumpesnis kaip vieno mėnesio) terminas pažeidimams ištaisyti (išskyrus atvejus, kai poveikio priemonės yra būtinos ir neišvengiamos siekiant užkirsti kelią žalos visuomenei ar kitų asmenų interesams arba aplinkai atsiradimui). Žala

visuomenei, kitų asmenų interesams ar aplinkai turi būti reikšminga. Priemonės, ribojančios ūkio subjekto veiklą, negali būti taikomos pastebėjus bet kokią, net ir menką, žalos padarymo faktą, t. y. turi būti proporcingos padarytos žalos dydžiui. Siektina priežiūros institucijos praktika – pirmaisiais veiklos metais ūkio subjektams netaikyti ir poveikio priemonių, be to, subjektams, pradėjusiems ūkinę veiklą ar ketinantiems ją pradėti (pavyzdžiui, siekiantiems gauti licencijas, leidimus), skirti papildomų išteklių konsultacijoms, metodinei pagalbai.

7.13. *Nurodymų laikytis teisės aktų pateikimo praktikos taikymas atliekant patikrinimus.* Priežiūros institucijos turėtų kuo plačiau taikyti praktiką, kai, patikrinimo metu nustačius teisės aktų pažeidimų, ūkio subjektui pateikiami rašytiniai nurodymai, kurie ūkio subjekto veiksmai pažeidžia teisės aktų reikalavimus, kaip ir per kokį terminą turi būti pašalinti pažeidimai. Pažeidimų pašalinimo terminas turi būti protingas – toks, per kurį ūkio subjektas galėtų realiai juos pašalinti. Nurodymai laikytis teisės aktų reikalavimų pirmiausia taikytini esamiems ir būsimiems veiksams, iš ūkio subjekto neturėtų būti reikalaujama pašalinti ankstesnių veiksmų pasekmes, jeigu pasekmių pašalinimo sąnaudos neproporcingai didelės, palyginti su pasekmių sukelta (keliaama) žala ar pavojumi asmenims, visuomenei, aplinkai.

7.14. *Patikrinimo konfidencialumas ir pareiga paneigti klaidingą informaciją.* Informacija apie atliekamą patikrinimą visuomenės informavimo priemonėms, kitiems su patikrinimu nesusijusiems asmenims neteikiama tol, kol patikrinimas nėra baigtas, išskyrus atvejus, kai priežiūros institucija gali teikti informaciją apie atliekamo patikrinimo faktą, kai tai daroma ne priežiūros institucijos iniciatyva. Jeigu visuomenės informavimo priemonėms ar tretiesiems asmenims priežiūros institucija pateikia su patikrinimu susijusią informaciją, kuri vėliau pasirodo esanti klaidinga, šią informaciją priežiūros institucija privalo paneigti tokiu būdu, koku ji buvo paskleista.

7.15. *Priežiūros institucijų veiksmų koordinavimas, keitimasis informacija planuojant ir atliekant priežiūrą.* Priežiūros institucijos turi taikyti tokius bendradarbiavimo būdus ir formas, kurie mažintų administracinę ir priežiūros naštą ūkio subjektams, taupytų valstybės (institucijos) išteklius, didintų priežiūros efektyvumą. Jeigu priežiūros institucija gauna arba gali gauti informacijos apie ūkio subjektą iš kitų valstybės ir savivaldybių institucijų, ji negali prašyti šios informacijos iš ūkio subjekto ir atlikti šiai informacijai gauti skirtą ūkio subjekto patikrinimą. Priežiūros institucijos taip pat keičiasi informacija, susijusia su tikrinamų ūkio subjektų ir veiklos rizikingumu, patikrinimų duomenimis ir rezultatais. Priežiūros institucijos naudoja kitų priežiūros institucijų parengtus klausimynus, šių klausimynų pagrindinių klausimų santraukas, kai, siekiant mažinti patikrinimų, ūkio subjektą inspektuoja viena institucija vietoj kelių institucijų (konkrečios ūkinės veiklos priežiūrai svarbiausia priežiūros institucija).

7.16. *Mokymasis bendradarbiaujant.* Priežiūros institucijoms rekomenduojama keistis tarpusavyje rizikos vertinimu paremtų priežiūros modelių taikymo, ūkio subjektų konsultavimo, tikrinamų aspektų baigtinių klausimynų sudarymo, klientų pasitenkinimo tyrimų atlikimo ir kitų veiklos aspektų gerosios praktikos pavyzdžiais ir patirtimi.

7.17. *Informacija, skirta klientui.* Priežiūros institucijos privalo savo interneto svetainėse skelbti Viešojo administravimo įstatymo 36⁵ straipsnyje nurodytą informaciją: teisės aktų, nustatančių atitinkamą ūkio subjektų veiklos priežiūrą ir poveikio priemonių taikymą, įtvirtinančių priežiūrą atliekančio subjekto įgaliojimus, sąrašą; ūkio subjektams patogią ir suprantamą formą pateiktą informaciją apie pagrindinius atitinkamos srities ūkio subjektų veiklos priežiūros reikalavimus (tai gali būti klausimynai, reguliavimo vadovai ar panašiai); priežiūros institucijos priimtų sprendimų apskundimo tvarką; konsultacijas, informaciją apie konsultavimą ir kitos metodinės pagalbos teikimą; planinių ir neplaninių patikrinimų atlikimo taisykles, tikrinamų subjektų atrankos kriterijus; informaciją apie praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu vykdytą konsultavimo veiklą, vykdytų patikrinimų skaičių, pobūdį, trukmę, ūkio subjektams įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų nesilaikymo ar netinkamo vykdymo mastą, priežastis, taikytas prevencines ir poveikio priemones, dažniausiai pažeidžiamas teisės aktų nuostatas, siūlomus keisti ar priimti naujus

teisės aktus (metinės veiklos ataskaitos informaciją). Teisės aktų sąrašai turi būti susisteminti, atitikti teisingumo ministro patvirtintas teisės aktų, reguliuojančių priežiūros institucijų veiklą ir įtvirtinančių atitinkamų priežiūros sričių reikalavimus, sąrašo rengimo ir skelbimo rekomendacijas.

7.18. *Elektroninių paslaugų plėtra ir informacinių technologijų naudojimas.* Priežiūros institucijos turi siekti diegti ir naudoti patogias, operatyvias, paremtas paplitusiais informaciniais sprendimais konsultavimo ir kitų paslaugų teikimo, bendradarbiavimo su ūkio subjektais ir tarp institucijų, ūkio subjektų informavimo priemonės, pavyzdžiui, sudaryti galimybę ūkio subjektams užsisakyti priežiūros institucijos naujienas ir panašiai.

7.19. *Pažangiais rezultatais grįstas priežiūros institucijų ir šių institucijų pareigūnų, kitų valstybės tarnautojų ir darbuotojų veiklos vertinimas.* Priežiūros institucijos, jos tarnautojų, darbuotojų efektyvumo ir rezultatyvumo vertinimo kriterijai negali būti ūkio subjektams paskirtų nuobaudų skaičius, baudų dydis ar kiti su poveikio priemonių taikymu susiję rodikliai. Priežiūros institucijų darbuotojų ir valstybės tarnautojų pareiginėse instrukcijose turi būti numatytos funkcijos, užtikrinančios, kad bus pasiekti teisės aktuose nustatyti priežiūros institucijoms taikytini veiklos vertinimo kriterijai.

7.20. *Veiklos tobulinimas, atsižvelgiant į ūkio subjektų nuomonę.* Nustatant priežiūros institucijos būsimų laikotarpių siekiamus uždavinius ir veiklos efektyvumo rodiklius, turėtų būti atsižvelgiama į ūkio subjektų, kurių veiklą prižiūri atitinkama institucija, apklausų ir nuomonių tyrimų rezultatus. Atliekant apklausas ir nuomonių tyrimus, rekomenduojama atkreipti dėmesį į šiuos aspektus: kaip ūkio subjektai vertina atskiras institucijos teikiamas paslaugas ir atliekamas funkcijas, susijusias su ūkio subjektų priežiūra; kokios institucijų teikiamos informacijos ūkio subjektams labiausiai trūksta; kokių institucijų veiklos pokyčių jie tikisi; ar susiduria su korupcijos apraiškomis (ir kokiomis) atitinkamoje institucijoje ar bendraudami su institucijos darbuotojais ir valstybės tarnautojais (pavyzdžiui, patikrinimų metu); kurie teisės aktų reikalavimai yra nepagrįsti, neproporcingi ir panašiai.

7.21. *Informatyvios metinės veiklos ataskaitos.* Viešojo administravimo įstatymo 36⁷ straipsnio 2 dalyje nurodyta informacija turi būti integrali priežiūros institucijos metinės veiklos ataskaitos dalis.

7.22. *Priežiūros institucijos išteklių efektyvus valdymas.* Priežiūros institucijos turėtų diegti savo išteklių apskaitos sistemas, skaičiuoti patikrinimams skiriamą laiką ir siekti jį trumpinti, taip pat naudotis ūkio subjektų, kurių priežiūrą atlieka, apskaitos sistema, kurioje būtų informacija apie ūkio subjektą (tikrinimo objektą), jo priežiūrą, atitikties deklaracijas ir kita. Ši ūkio subjektų ir patikrinimų apskaitos sistema turėtų būti diegiama kuo centralizuotiau ir pritaikoma kuo daugiau priežiūros institucijų.

7.23. *Priežiūros institucijų tinklo optimizavimas.* Priežiūros institucijų veiklos optimizavimo ir efektyvaus valstybės išteklių naudojimo atliekant ūkio subjektų priežiūrą siekiama taip: atsisakoma priežiūros institucijoms pavaldžių įstaigų juridinio statuso, reorganizuojamos jungimo būdu giminingos priežiūros institucijos ir panašiai.

7.24. *Geresnis reglamentavimas:*

7.24.1. Priežiūros institucija turi kritiškai vertinti teisės aktuose nustatytus reikalavimus, kurių laikymosi priežiūrą ji atlieka, analizuoti ūkio subjektų pastabas dėl reguliavimo nepagrįstumo ir jas įvertinusi arba savo iniciatyva teikti aukštesniam pagal pavaldumą viešojo administravimo subjektui informaciją, susijusią su ūkio subjektų priežiūra, kai kyla abejonių dėl teisės aktų reikalavimų pagrįstumo, siūlyti keisti teisinį reguliavimą taip, kad būtų mažinama priežiūros ir administracinė našta ūkio subjektams, šalinamos teisinio reguliavimo spragos, efektyviau organizuojama priežiūra.

7.24.2. Kuriant naują ūkio subjektų veiklos priežiūros teisinį reglamentavimą arba jį keičiant (t. y. rengiant teisės aktų projektus), turėtų būti laikomasi „vienas į – vienas iš“ principo: naujos teisinio reglamentavimo nuostatos, kuriomis nustatomi reikalavimai, didinantys administracinę naštą ūkio subjektams, gali būti įvedamos tik tuomet, jeigu kartu

atsisakoma dalies kitų administracinę naštą tiems ūkio subjektams nustatančių reikalavimų (turi būti panaikinama ne mažiau reikalavimų, nei įtvirtinama naujų).

7.24.3. Rengiant teisės aktų, kuriuose yra ūkio subjektų priežiūrą reguliuojančių nuostatų, projektus, visada turėtų būti įvertinta jų atitiktis Viešojo administravimo įstatymo ir Aprašo nuostatomis: atsisakoma nuostatų, prieštaraujančių Viešojo administravimo įstatymui ir (ar) Aprašui, ir keičiamas teisinis reglamentavimas kartu papildomas nuostatomis, užtikrinančiomis veiksmingą Viešojo administravimo įstatymo ketvirtojo skirsnio nuostatų, Aprašo tikslo ir uždavinių įgyvendinimą.

7.24.4. Jeigu Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimuose arba ministrų, priežiūros institucijų teisės aktuose nustatomas naujas arba keičiamas esamas ūkio subjektų veiklos reglamentavimas ir priežiūros teisinis reguliavimas, tokie nutarimai (nuostatos) turi įsigalioti gegužės 1 d. arba lapkričio 1 d. Šie teisės aktai (jų pakeitimai) turi būti priimami ir paskelbiami ne vėliau kaip prieš 3 mėnesius iki jų įsigaliojimo. Ši nuostata taikoma ir rengiamiems teisės aktams (pavyzdžiui, įstatymų projektams), kuriuos Lietuvos Respublikos Vyriausybė teikia Lietuvos Respublikos Seimui (tokie įstatymai turi įsigalioti gegužės 1 d. arba lapkričio 1 d., priimami ir skelbiami ne vėliau kaip prieš 3 mėnesius iki jų įsigaliojimo, o jų priėmimas turėtų būti planuojamas taip, kad įstatymai būtų paskelbti prieš 3 mėnesius iki įsigaliojimo (šis aspektas turėtų būti išnagrinėtas (pažymėtas) įstatymo projekto aiškinamajame rašte). Ši nuostata netaikoma, kai nustatomas naujas arba keičiamas esamas ūkio subjektų veiklos priežiūros teisinis reguliavimas pagal Europos Sąjungos teisės aktuose nustatytus įpareigojimus, Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių reikalavimus, kitais Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais atvejais arba įtvirtinamas ūkio subjektams palankesnis reguliavimas.

7.24.5. Teisės aktų, kuriais nustatomas naujas arba keičiamas esamas ūkio subjektų veiklos reglamentavimas ir priežiūros teisinis reguliavimas, projektai turi būti skelbiami Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos Projektų registravimo posistemyje teisingumo ministro nustatyta tvarka, suteikiant jiems specialų statusą.

7.24.6. Rekomenduojama peržiūrėti teisės aktus, reguliuojančius priežiūros institucijų veiklą ir įtvirtinančius atitinkamų priežiūros sričių reikalavimus, siekiant sumažinti šių teisės aktų. Taip pat rekomenduojama šiuos teisės aktus prireikus patvirtinti iš naujo (išdėstyti teisės aktą nauja redakcija arba pripažinti jį netekusiu galios ir priimti naują teisės aktą, pakeitus jį vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo ir Aprašo nuostatomis).

7.24.7. Priimant naujus teisės aktus dėl ūkio subjektų veiklos priežiūros, apsvarstyti galimybę nustatyti, kad jie galioja tam tikrą apibrėžtą laikotarpį (ne ilgiau kaip 2 metus). Teisės akto galiojimas galėtų būti pratęstas tik išanalizavus, ar pasiekti teisės akte įtvirtinti ir priimant teisės aktą kelti teisinio reguliavimo tikslai, ar įgyvendinant teisės aktą neatsirado nenumatytų neigiamų pasekmių arba kitų aplinkybių, kurios turėtų įtakos tolesniam teisės akto galiojimui ar taikymui ir panašiai.

8. Už ūkio subjektų priežiūros atlikimo politikos formavimą atitinkamose srityse atsakingos ministerijos, nustatydamos naują arba keisdamos esamą ūkio subjektų veiklos reglamentavimą ir priežiūros teisinį reguliavimą, siekia įgyvendinti Aprašo 4 ir 5 punktuose įtvirtintų priežiūros funkcijų optimizavimo tikslą ir uždavinius, vadovaujasi 6 ir 7 punktuose įtvirtintais principais ir priežiūros institucijų veiklos pagrindinėmis nuostatomis.

IV. PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ OPTIMIZAVIMAS PRIEŽIŪROS GRUPĖSE

9. Priežiūros institucijų, priskirtų vienai priežiūros grupei, priežiūros funkcijų optimizavimo veiksmus koordinuoja priežiūros grupės institucijų vadovų komitetas (toliau – komitetas), kurį sudaro kiekvienos priežiūros grupės priskirtos institucijos vadovai arba jų įgalioti asmenys. Jeigu priežiūros grupei priskirta daug institucijų (pavyzdžiui, Aplinkos grupė), atskiroms institucijoms gali atstovauti kiti komiteto nariai arba kelių priežiūros

institucijų savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo.

10. Komitetų personalinę sudėtį tvirtina, jų pirmininkus ir pirmininkų pavaduotojus skiria:

10.1. aplinkos ministras, suderinęs su teisingumo ministru, ūkio ministru, žemės ūkio ministru, – Aplinkos grupės;

10.2. ūkio ministras, suderinęs su teisingumo ministru, – Konkurencijos ir rinkos priežiūros grupės;

10.3. energetikos ministras, suderinęs su teisingumo ministru ir ūkio ministru, – Viešųjų infrastruktūrų priežiūros grupės;

10.4. finansų ministras, suderinęs su teisingumo ministru ir ūkio ministru, – Finansų rinkos grupės ir Mokesčių ir muitų grupės;

10.5. švietimo ir mokslo ministras, suderinęs su kultūros ministru, teisingumo ministru ir ūkio ministru, – Kultūros ir švietimo grupės;

10.6. sveikatos apsaugos ministras, suderinęs su teisingumo ministru ir ūkio ministru, – Visuomenės ir asmens sveikatos grupės;

10.7. ūkio ministras kartu su žemės ūkio ministru, suderinęs su aplinkos ministru, sveikatos apsaugos ministru, socialinės apsaugos ir darbo ministru, vidaus reikalų ministru, teisingumo ministru, – Produktų saugos grupės;

10.8. susisiekimo ministras, suderinęs su energetikos ministru, socialinės apsaugos ir darbo ministru, teisingumo ministru, ūkio ministru ir vidaus reikalų ministru, – Procesų saugos grupės.

11. Komitetą ūkiškai ir techniškai aptarnauja institucija, kurios vadovas yra komiteto pirmininkas.

12. Komitetas:

12.1. koordinuoja priežiūros grupės institucijų veiklą priežiūros grupės viduje, taip pat su kitų priežiūros grupių institucijomis ar kitais komitetais;

12.2. nustato priežiūros grupės institucijų dubliuojamas ir panašias funkcijas, taip pat priežiūros funkcijų panašumo ir (ar) skirtingumo mastą;

12.3. bendradarbiauja su Institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo ekspertų komisija, užtikrina gerosios priežiūros funkcijų atlikimo ir optimizavimo praktikos sklaidą priežiūros grupės institucijoms;

12.4. teikia Teisingumo ministerijai ir Ūkio ministerijai komiteto posėdžių protokolus, metinę Komiteto veiklos ataskaitą. Teisingumo ministerijos ir Ūkio ministerijos prašymu arba savo iniciatyva teikia kitą informaciją apie institucijų priežiūros funkcijų optimizavimo eigą, pasiektus rezultatus, kylančias problemas, pasiūlymus dėl priežiūros funkcijų optimizavimo.

13. Komitetas veikia pagal teisingumo ministro ir ūkio ministro patvirtintą Priežiūros grupės darbo reglamentą. Atsižvelgiant į priežiūros institucijų veiklos ypatumus, komitetuose gali būti sudaromi pakomitečiai.

14. Priežiūros institucijos priskyrimas priežiūros grupei neriboja institucijos bendradarbiavimo su kitų priežiūros grupių institucijomis. Siekiant Apraše įtvirtintų priežiūros funkcijų optimizavimo tikslo ir uždavinių, turi būti taikomi visi galimi institucijų bendradarbiavimo būdai ir formos.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15. Tolesnio priežiūros funkcijų optimizavimo priemonės tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė, atsižvelgdama į teisingumo ministro ir ūkio ministro pasiūlymus.

Priedo pakeitimai:

Nr. [873](#), 2011-07-13, Žin., 2011, Nr. 92-4374 (2011-07-20), i. k. 1111100NUTA00000873

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 511
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2011 m. liepos 13 d. nutarimo Nr. 873
redakcija)

ŪKIO SUBJEKTŲ VEIKLOS PRIEŽIŪRĄ ATLIEKANČIŲ VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SUBJEKTŲ PRISKYRIMO PRIEŽIŪROS GRUPĖMS SĄRAŠAS

I. APLINKA

1. Aplinkos apsaugos agentūra
2. Aplinkos ministerija (Aplinkos ministerijos Atliekų departamentas, Gamtos apsaugos departamentas, Bendrųjų reikalų skyrius)
3. Aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentai
4. Generalinė miškų urėdija prie Aplinkos ministerijos
5. Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos
6. Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos
7. Miškų urėdijos
8. Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos
9. Saugomų teritorijų administracijos
10. Valstybinė miškų tarnyba

II. KONKURENCIJA IR RINKOS PRIEŽIŪRA

1. Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba
2. Viešųjų pirkimų tarnyba

III. VIEŠŲJŲ INFRASTRUKTŪRŲ PRIEŽIŪRA

1. Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba
2. Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos
3. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija

IV. FINANSŲ RINKA

1. Lietuvos Respublikos draudimo priežiūros komisija
2. Lietuvos Respublikos vertybinių popierių komisija

V. KULTŪRA IR ŠVIETIMAS

1. Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos
2. Studijų kokybės vertinimo centras
3. Švietimo ir mokslo ministerija (Švietimo ir mokslo ministerijos Bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo departamentas, Studijų, mokslo ir technologijų departamentas)
4. Valstybinė kalbos inspekcija
5. Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba
6. Lietuvos radijo ir televizijos komisija

VI. MOKESČIAI IR MUITAI

1. Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos
2. Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos
3. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos

VII. VISUOMENĖS IR ASMENS SVEIKATA

1. Higienos institutas
2. Lietuvos bioetikos komitetas
3. Nacionalinis organų transplantacijos biuras
4. Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas
5. Radiacinės saugos centras
6. Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras
7. Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras
8. Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras
9. Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos
10. Valstybinė ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos
11. Valstybinė medicininio audito inspekcija prie Sveikatos apsaugos ministerijos
12. Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos
13. Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos ir jos teritorinės visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos
14. Valstybinis psichikos sveikatos centras

VIII. PRODUKTŲ SAUGA

1. Lietuvos metrologijos inspekcija
2. Lietuvos Respublikos ginklų fondas prie Vidaus reikalų ministerijos
3. Statybos produkcijos sertifikavimo centras
4. Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba prie Finansų ministerijos
5. Valstybės įmonė Lietuvos prabavimo rūmai
6. Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos (medicinos prietaisų atitikties vertinimo funkcija)
7. Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija
8. Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos
9. Valstybinė lošimų priežiūros komisija
10. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba
11. Valstybinė metrologijos tarnyba
12. Valstybinė ne maisto produktų inspekcija prie Ūkio ministerijos
13. Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos
14. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba
15. Valstybinis turizmo departamentas prie Ūkio ministerijos
16. Žuvininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos

IX. PROCESŲ SAUGA

1. Civilinės aviacijos administracija
2. Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos
3. Lietuvos darbo birža prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
4. Lietuvos saugios laivybos administracija

5. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos
6. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
7. Valstybės tarnybos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos
8. Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija
9. Valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
10. Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos (procesų technologinės saugos funkcija)
11. Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos
12. Valstybinė kelių transporto inspekcija prie Susisiekimo ministerijos
13. Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos

Priedo pakeitimai:

Nr. [873](#), 2011-07-13, Žin., 2011, Nr. 92-4374 (2011-07-20), i. k. 1111100NUTA00000873

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [269](#), 2011-03-09, Žin., 2011, Nr. 31-1446 (2011-03-15), i. k. 1111100NUTA00000269

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimo Nr. 511 "Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [873](#), 2011-07-13, Žin., 2011, Nr. 92-4374 (2011-07-20), i. k. 1111100NUTA00000873

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimo Nr. 511 "Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo" pakeitimo